

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 76/2021**

Het Hof vernietigt het tijdelijk en principieel verbod voor geïnterneerden om in persoon te worden gehoord op de zittingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij

Bij zijn arrest nr. 32/2021 van 25 februari 2021 schorste het Hof de wetsbepaling op grond waarvan de kamer voor de bescherming van de maatschappij tot 31 maart 2021 (inmiddels verlengd bij koninklijk besluit tot 30 juni 2021), de geïnterneerde niet langer persoonlijk moet horen, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie. Nu vernietigt het Hof die bepaling. Het Hof stelt dat de internering, als een specifieke wijze van gevangenhouding, precies vereist dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, die over de voortzetting of de modaliteiten van de internering beslist, correct moet kunnen oordelen over de mentale of psychische toestand waarin de geïnterneerde personen zich bevinden, om te vermijden dat zij langer dan noodzakelijk van hun vrijheid worden beroofd. Om bij een virale pandemie de volksgezondheid te beschermen door fysieke contacten tussen mensen zoveel als mogelijk te beperken, zijn er minder beperkende maatregelen mogelijk dan aan de geïnterneerde zijn recht te ontnemen om persoonlijk te worden gehoord. Te denken valt aan een verschijning via videoconferentie of in een voldoende ruime, goed verluchte zittingszaal, of een zitting van de kamer voor de bescherming van de maatschappij in de instelling waarin de geïnterneerde verblijft.

1. Context van de zaak

Zes geïnterneerden hebben bij het Hof een verzoek tot schorsing en vernietiging ingesteld tegen artikel 46 van de wet van 20 december 2020 « houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 ».

In het kader van de strijd tegen de COVID-19-pandemie voorziet de bestreden bepaling erin dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij in een heel aantal gevallen tot 31 maart 2021, niet langer de geïnterneerde in persoon hoort, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie, tenzij de kamer hierover anders oordeelt bij een gemotiveerde beslissing. De Koning is evenwel gemachtigd om deze maatregel te verlengen. Bij het koninklijk besluit van 29 maart 2021 is de duur van de bestreden bepaling verlengd tot 30 juni 2021. Deze bepaling strekt ertoe het aantal fysieke contacten tussen mensen en het aantal overbrengingen van geïnterneerde personen zoveel als mogelijk te beperken.

2. Onderzoek door het Hof

Bij zijn [arrest nr. 32/2021](#) heeft het Hof de bestreden bepaling geschorst. Het Hof dient nu het beroep tot vernietiging te onderzoeken.

Net als de vordering tot schorsing, voert het beroep tot vernietiging de schending aan van het gelijkheidsbeginsel en het recht voor eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd om een voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt (de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikel 5.4 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens). Volgens de verzoekers is het essentieel dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij hen in persoon kan horen om zich een correct beeld van hun persoonlijke toestand te kunnen vormen.

Nadat het Hof dit middel reeds ernstig bevond in het arrest nr. 32/2021, acht het dit middel nu ook gegrond.

Het Hof steunt daarbij uitdrukkelijk op rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens naar luid waarvan in geval van detentie op grond van geestesziekte bijzondere procedurele waarborgen nodig kunnen zijn ter bescherming van de belangen van die personen. Het Hof overweegt ook, onder verwijzing naar zijn [arrest nr. 154/2008](#), dat internering als specifieke wijze van gevangenhouding, vereist dat de rechter zich persoonlijk kan vergewissen van de toestand waarin de geïnterneerde persoon zich bevindt op het ogenblik dat door de rechter over de internering en de voortzetting of de modaliteiten ervan dient te worden beslist.

Ook al is het legitiem om bij een virale pandemie de volksgezondheid te beschermen door fysieke contacten tussen mensen zo veel als mogelijk te beperken, gaat de opschorting van het recht van de geïnterneerde om persoonlijk te worden gehoord, verder dan daartoe strikt noodzakelijk is. Volgens het Hof wordt niet aangetoond waarom die doelstelling niet zou kunnen worden bereikt met minder beperkende maatregelen die de kamer voor de bescherming van de maatschappij toelaten de actuele toestand van de geïnterneerde persoon te evalueren, zoals een verschijning via videoconferentie of in een voldoende ruime, goed verluchte zittingszaal, of een zitting van de kamer voor de bescherming van de maatschappij in de instelling waarin de geïnterneerde verblijft. Het Hof stelt overigens vast dat de praktijk aantoont dat minder verre gaande maatregelen mogelijk zijn.

De mogelijkheid voor de kamer voor de bescherming van de maatschappij om bij gemotiveerde beslissing de geïnterneerde toe te laten in persoon te worden gehoord, doet het Hof niet anders besluiten. Niet alleen heeft de geïnterneerde persoon geen enkele zekerheid dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij dit effectief zal toelaten, maar bovendien staat tegen deze beslissing geen rechtsmiddel open.

De kamer voor de bescherming van de maatschappij moet de mentale of psychische toestand waarin de geïnterneerde personen zich bevinden, correct kunnen beoordelen om te vermijden dat zij langer dan noodzakelijk van hun vrijheid worden beroofd. Net omwille van hun mentale of psychische toestand kunnen die personen het moeilijk hebben om vertrouwen te stellen in andere personen en om erop te vertrouwen dat hun advocaat hun standpunt op een behoorlijke wijze zal uiteenzetten.

3. Besluit

Het Hof vernietigt daarom de bestreden bepaling, binnen de drie maanden na de schorsing ervan.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)